

SLOVENSCINA

Knjizevnost

1. MIŠKO KRANJEC

Življenje :

- 1908 - 1983

- rojen v prekmurski vasi Velika Polana

- rodil se je kot peti izmed sedmih otrok

- odraščal v revni kmečki-delavski družini

- leta 1921 začel hoditi na ljubljansko klasično gimnazijo

- študiral slavistiko

- februarja 1922 mu je umrl oče, za njegovo smrt pa je izvedel šele aprila, saj doma niso imeli denarja, da bi ga poklicali na pogreb

- študiral slavistiko vendar jo je opustil, ker se je posvetil pisateljstvu in novinarstvu

- objavljajl je v Ljubljanskem zvonu, Domu in svetu ter v Sodobnosti

- izključen iz krščanskih socialistov in se pridružil komunistom

- organiziral prekmurski upor med drugo svetovno vojno

- 1944 odpel med partizane

- po vojni se ukvarjal s politiko in kulturo in bil urednik in direktor Cankarjeve založbe

- umrl je v Ljubljani

Delo :

- pisal: črtice, novele, romane, feljtone (večkrat prejel Prešernovo nagrado)

- pri sedemnajstih letih je objavil prvo črtico

- prva zbirka novel »Sreča na vasi« (1933)

- kmečki roman »Os življenja« (1935)

- »povest o dobrih ljudeh« (1940)

- avtobiografski, kronikalni roman »strici so mi povedali«

- Po njegovih delih so posneli nekaj filmov (Strici so mi povedali, Povest o dobrih ljudeh, Življenje v močvirju, Let mrtve ptice...)

Režonja na svojem :

- Izšla je v knjigi Tri novele leta 1935

- Režonja močno sledi ideji o zemlji kot »blagoslovu« za človeka

- Agrarna reforma, ki jo je po prvi svetovni vojni izvedla nova jugoslovanska oblast v Prekmurju, je prej neznatnemu dninarju uresničila večji del njegovih sanj in bistveno spremenila njegovo življenje in življenje njegove družine ne da bi seveda imel Režonja pri tem kakšne posebne zasluge.

- Individualni problem in še bolj družbeno kritična sestavina novele je Režonjeva kraja.

Režonja mora sam v sebi razrešiti značaj svoje krivde oziroma pravilnosti dejanja, Žid ga

nenehno preganja kot »vest«. V njem se gradi zavest, da je kradel ukradeno, da je njegovo dejanje le drobec morale, ki ga je sodobna družba uzakonila. »Novo življenje« zgradi z legitimno metodo sodobne družbe, s krajo, in sklepa, da brez nasilja in zvižčnosti, na pošten način, ni mogoče graditi novega življenja. Ta etična kritika sistema, ki omogoča i velike goljufe in Režonje, predstavlja družbeno poanto novele. V svoji kraji pa Režonja ni individualist in sebičnež, vsa njegova graditev novega življenja, če tudi z ukradenim denarjem, je v osnovi socialna akcija.

Obnova:

- zgodba govori o Režonji, ki se je vrnil iz 1. svetovne vojne in je upal da bo življenje po vojni boljše, ker je imel zelo slabo življenje pred vojno. Nekega dne mu pride na obisk sosed Bergmann (žid), ki pravi da bo vso njegovo lastnino prodal in denar skrnil, ker mu jo hočejo odvzeti. Režonja se odloči, da mu bo denar vzel, in nato zelo počasi vzame ven denar, da ga ne dobijo, da ima tuj denar. Nato delijo grofovo posestvo in Režonja si zbori nekaj zemlje. Režonja potem si kupi z žid-ovim denarjem nov plug in opremo. Rad obdeluje zemljo.. potem ga zadane kap in ohromi na eni strani. Ko je Režonja umiral pride na obisk Bergman, vendar Režonja ne prizna kraje in skrivnost odnese v grob.

2. VLADIMIR BARTOL

Življenje :

- 1903 – 1967

- rojen pri Sveti Ivan, Trst, Avstro-Ogrska

- pripovednik, esejist, dramatik in kritik

- študiral biologijo in filozofijo

- služboval pri Jutru, Slovenskem belograbskem tedniku in drugih revijah ter se priživiljal s pisanjem

- javno prvi zahteval uprizoritev »Dogodek v mestu Gogi«

- sodeloval v OF

- po vojni je bil tajnik Drame, urednik njenega Gledališkega lista, referent za tisk in upravnik znanstvenega oddelka SAZU

- svobodomislec, racionalist

- iz romantike in simbolizma prevzel demonsko, čudno celo satanistično čutnost

- realistične (in deloma ekspresionistične) nadgrajeval z modernističnimi, fantastičnimi, ironičnimi in groteskami..

- besedila govorijo o volji do moči, o resnici in prevari in manipulaciji z ljudmi.

Delo:

- za roman Alamut prejel banovinsko nagrado

- drama »Lopez« (1938)

- novela »Al Araf« (1935)

- tudi : feljtone, humoreske, ocene gledaliških del, recenzije, poročila...

- Najbolj znan je po romanu Alamut, ki je izšel leta 1938 in bil preveden v več kot 20 jezikov

Alamut :

- zgodovinski roman

Obnova :

Dogaja se v Perzijski trdnjavi Alamutu v 11. stoletju, kjer živi vodja Ismailcev Hasan. On zbira bojevnike, ki bi bili pogumni se boriti proti Turškim sedžulskim Turkom. Pri urjenju jim naroči, da morajo v boju žrtvovati vse, tudi svoje življenje, in zato jih po smrti čaka raj, dobra hrana in pjača, užitki in dekleta. Zbere tri vojake, med njimi tudi Tahirja in jih omami s kroglicami Hašiša in jih odpelje na vrt trdnjave Alamut. Dva se na njegov ukaz ubijeta, Tahirju pa da posebno nalogo, da ubije Bagdaltskega Sultana. Ta pa je pred smrtjo izdal ves načrt Hasana. Izdal je Hasana in opozoril Tahirja, da je Hasan prevarant in zločinec, da želi uničiti vse Seldžuke in vse tiste, ki se neravnajo po Koranu in tiste, ki preganjajo ismailce. Tahir se vrne v Alamut. Hasan mu obrazloži, da je ljudem potrebno dat pravljico, ker ne prenesejo resnice, da dela po načelu, da ni nič resnično vse pa je dovoljeno. Tahir je tako nadaljeval njegovo delo, to je bila uresničitev cilja Hasana : osvoboditev Perzije od Sedžulskih Turkov, kajti ubit je bil Sultan in njegov Vezir, izšolanih in vzgojenih pa je bilo veliko novih vernikov.

3. IVAN PREGELJ

- 1883 – 1960

- pisatelj, dramatik in pesnik

- rojen v Mostu na Soči

- študiral slavistiko in germanistiko

- doktoriral iz baročnega pridigarja Rogerija

- kot srednješolski profesor učil v Gorici, Pazinu, Idriji, Kranju in v Ljubljani

- objavljaval v katoliških glasilih, ko zaradi paralize ni mogel več pisati

- bil pesnik, predvsem pa predvsem pa pripovednik

- pisal večerniške

- poudarja moč, pomen, lepoto ljubezni, ideje trpljenja in žrtvovanja v korist skupnosti

- tematizira razdvojenega in nemirnega človeka ter (ekspresionistično) napetost med čutnim in duhovnim, med svetlim in posvetnim, med željo po življenju in odpovedmi, med podrejanjem in uporom

Delo :

- večerniške, vzgojne povesti (mlada Breda, Zgodbe zdravnika Muznika)

- večerniški romani (Tolminci, Plebanus Joannes, Bogovec Jernej)

- novele (Matkova Tina, 1921, Thabiti Khumi, 1933)

- drame (Berači)

- biografski roman o Simonu Jenku (Simon iz Praš)

- literarna teorija za srednje šole (osnovne črte iz književne teorije)

Matkova Tina :

Obnova :

Novela se začne z odhodom romarjev iz Tolmina do Gorice, kjer bodo usmrtili voditelje kmečkega upora. Na pot odideta tudi krčmar Matko in njegova hči Tina, ki pričakuje otroka. Sredi poti pijani oče zaspi, ne opazi, da ga je hči že prehitela, zato odide nazaj domov. Tina sama le stežka nadaljuje pot, vendar jo žene misel na svojega dragega Janeza, rada bi ga še zadnjič objela. Ko prispe v Gorico, ugotovi, da so ga že usmrtili, zato poišče njegovo truplo, a

stražar jo odžene, še preden se uspe posloviti od ljubega. Odloči se vrniti domov, vendar med potjo telesne bolečine postanejo prevelike, skrene s poti in v travi rodi živega otroka, sama pa med porodom umre. Med porodnimi krči zagleda podobo Matere božje, kateri zaupa svojega otroka.

Obdobje: Slovenska književnost pred 2. svetovno vojno Pomen: Novela ima naslov Matkove Tine prečudežno romanje in je izšla leta 1921 v reviji Mladika. Njeno zgodovinsko ozadje je znameniti tolminski kmečki upor iz leta 1713/1714, ki se je končal s porazom kmetov in obglavljanjem voditeljev v Gorici leta 1714. Matkova Tina je nekakšen epilog romana Tolminci, v katerem je prikazana usoda upornikov.

4. Ciril Kosmač

- 1910-1980

- rodil se je v Slapu ob Idrijci

- šolal se je v Gorici

- malo maturo opravil v Tolminu

- ker je sodeloval v organizaciji TIGR so ga zaprli

- na tržaškem procesu ga leta 1930 ga zaradi mladoletnosti izpustijo

- prebegnil v Ljubljano, kjer sodeloval z različnimi organizacijami in časopisi

- nato odšel v tujino in deloval politično

- med vojno se pridružil partizanom in delal pri Slovenskem poročevalcu, Tovarišu ter dramaturg pri Triglav filmu

- dvakrat prejel Prešernovo nagrado, od leta 1961 pa bil član SAZU

- najraje je pripovedoval o rodnih krajih, o sebi in ljudeh okrog sebe, o stiskah in upanjih, o ljubezni do domačega on o raznarodovalnih pritiskih tujcev, o dobrih, malih čudakih z velikimi srci, o drobnih srečah in velikih nesrečah

- pripoveduje z značilnim humorjem, reflektiranjem, fantastičnimi, grotesknimi in avdiovizualnimi prvini, slogovno mojstrsko, izbrušeno in bolj in bolj modernistično

Delo:

- uvrščamo ga v socialni realizem

- pisal predvsem kratko prozo

- novela »Tantadruj« (1959)

5. Ekspresionizem in avantgardne smeri:

- Dekadenca: se usmerja k posamezniku, prikazuje njegovo čustveno in čutno življenje, pri čemer sega tudi v območje »grdega«, perverznega in družbeno nespremenljivega. S tem želi šokirati in se kritično upreti dvolični meščanski družbi. Da bi dosegli višje sfere, se zatekajo tudi v omamo. Razvije se v Franciji na prelomu 19. in 20. stoletja.

- Dramatika: Daljša književna zvrst, ki jo prepoznamo po dramskem govoru (besedni del) in didaskalijah (nebesedni del), to so npr. opisne oznake, namenjene igralcem, režiserju, scenografu... prepoznamo jo po živem govoru v sedanjem času (dialog/dogovor, monolog/samogovor). Temelji na konfliktu, ki povzroča napetost. Dogodki so povezani vzorčno, napetost se sprva stopnjuje, od vrha/preobrata naprej pa spušča. (-> dramski trikotnik)

- ekspresionizem: razvil se je zlasti v Nemčiji iz socialno političnih vzrokov: grozot in bednih razmer, ki jih je prinesla 1. svetovna vojna, ter pripravljanjem na 2. svetovno vojno, ki je v

ljudeh vzbujala strah, grozo. Izhodišče je človekova stiska; resnico o svetu so spoznali z vizijami; osrednje teme pa so osamljenost, smrt, svoboda, stiska, razklanost, propad civilizacije, ki je kriva za bedo, naj bi nastal novi, moralno prerojen človek, Jezik in slog sta porušena, pogosta je raba barv, npr. - črne in rdeče

- futurizem: poudarja potrebo po človekovi usmeritvi v prihodnost, zahteva prekinitev s preteklostjo, slavi vojno kot edino higieno sveta, povečuje tehnični napredek, agresivnost. Moderen je tudi odnos do jezika in sloga. Futurizem se je razvil v Italiji in se pozneje povezal s fašizmom; odmeval je še v Rusiji.

6. Socialni Realizem:

- traja od 1930 do 1941 (začetek 2. svetovne vojne)

Značilnosti:

- nadaljevanje razmer iz ekspresionizma
- krepitev fašizma in nacizma
- posegi v slovensko narodnostno ozemlje
- agrarni in verski spori
- velika brezposelnost
- nenačelna politika
- v ospredju zanimanja je mali človek v boju za svoje pravice
- socialni realizem je kritičen
- želi nastanek boljšega življenja
- slog je realistično-naturalističen
- izhaja revija Književnost (1933-1935)
- 1939 ustanovljena Slovenska akademija znanosti in umetnosti

7. Božo Vudušek

- 1905 -1978

- bil pesnik, prevajalec, esejist in literarni zgodovinar

- rojen v Ljubljani

- rojen v družini s štirimi otroci (on je bil prvi sin)

- oče bil ugledni ljubljanski odvetnik

- osnovno šolo in gimnazijo obiskoval v Ljubljani

- katoliški vzgoji se hitro uprl in se pridružil mladinskim gibanjem v reviji Križ na Gori

- nato se opisal na filozofsko fakulteto v Ljubljani

- večji del študija preživel v tujini (Dunaj, Pariz, Praga, München)

- diplomiral v Ljubljani iz francoščine in latinščine

- bil poročen in ni imel otrok

- postal samostojni odvetnik

- med vojno se pridružil partizanom

- po končani vojni pa je delal na inštitutu za slovenski jezik SAZU

- ko se upokoji je živel v Ljubljani in Piranu, kjer tudi umre

Delo:

- bil je sicer ekspresionist, vendar se je malo odmaknil iz ekspresionizma

- je že pisal malo bolj stvarno brez idealov kot so ljubezen, pravičnost, lepota

- mel je že bolj pesimističen ogled na človeka

- pesniška zbirka »odčarani svet« (1939)

- pesmi: »začarani krog«, »pomladni veter«, »zdravica v ranem jutru«

Zapuščeni klavir:

- sonet

Obnova:

- s predmetom kot je klavir želi predstaviti položaj človeka, ki je obupan nad življenjem, razočaranega človeka, zavrženega človeka in v samoti, zato si želi priti do resnice do boljšega,

Sporočilo:

- moderni svet uničuje tudi umetnost, kar predstavi z zaprašenim klavirjem

- želi si naravno, čisto in popolno življenje

Oljčni Vrt:

-

8. Miran Jarc

- 1900 – 1942

- bil je pesnik, pisatelj, dramatik, esejist, kritik in prevajalec

- rodil se je v Črnomlju

- njegova družina se je veliko selila, zato je oš obiskoval v Novem mestu

- hodil je v glasbeno šolo

- igral violino

- prijatelj Božidarja Jakca

- po njem se imenuje študijska knjižnica

- gimnazijo tudi obiskoval v Novem mestu

- veliko objavljajl je v Dom in svet, Slovenski narod, slovenske novice, ljubljanski zvon in Dolenjske novice

- najprej v Zagrebu študiral jezike, nato pa v Ljubljani, vendar študija ni dokončal

- ukvarjal se je tudi z igro in režijo v Slovenskem marionetnem gledališču

- zaposlen je bil kot bančni uradnik

- kot člana osvobodilne fronte so ga aretirali in peljali v taborišče

- partizani so vlak ustavili in ga rešili in odšel med partizane

- ubili so ga italijanski okupatorji v ofenzivi v kočevskem rogu leta 1942

Delo:

- Lirika: pesniške zbirke: »Človek in noč«, »Novembrske pesmi«, »Lirika«

- roman: »Novo Mesto« govori o odraščanju vojne generacije, ki išče nove poti zunaj meščanskih omejitev

- črtice, novele, podlistke, drame: »Ognjeni zmaj«, »Vergerij«

- motivi: propad človeštva, kaos, katastrofa

- ekspresionist, simbolizem in dekadenca

Človek in noč:

- prva pesniška zbirka, ki je razdeljena na 3 dele oz. 3 teme :

- 1. Gre za pesnikovo odtujenost

- 2. Govori o svojih čustvih, ko je osamljenost vir bolečine in je ujet sredi kaosa (zato umira sredi kaosa)

- 3. Obdaja ga vesolje, to pomeni, da se počuti zaprtega, da ne more ven, da je ves tesnoben.

(kozmični ekspresionizem – opisuje pobeg pesnika, iz vojne, kjer hoče dosežiti, da se umakne iz te realnosti in z misli odpotuje v vesolje »kozmos«, da bi najdu neko rešitev.)

9. Srečko Kosovel

- 1904 -1926

- peti otrok v učiteljski družini

- po očetovi predčasni upokojitvi so se iz Sežane preselili v Tomaj

- v otroštvu je doživel 1. svetovno vojno in priključitev Primorske k Italiji, ker je živel blizu soške fronte

- obiskoval realno gimnazijo v Ljubljani

- študiral slavistiko, romanistiko in filozofijo

- načrte za študij v tujini mu je preprečila zgodnja smrt

- ustvarjal je impresionistične, ekspresionistične in konstruktivistične pesmi

- pesmi v prozi, črtice, eseje in manifeste

- objavljaj v levičarski reviji Mladina, urejal revijo lepa vida, vodil študentski literarno dramatični klub

- načrtoval nove pesniške zbirke, revije in celo založbo

- njegovo delo je tematsko izjemno bogato (družbeni, socialni, bivanski, narodni problemi in tudi erotika in religija)

Delo:

- Pesniška zbirka **Integrali ali Kons** pomeni da je pesem sestavljena iz različnih elementov (besed, znakov, simbolov, gesel, geometrijskih likov, kemičnih znakov in ti so združeni v Celoto.)

Ekstaza smrti

- tipična ekspresionistična pesem

Obnova govori o:

- družbenih krivicah

- o usodi Evrope:

- kako Evropa umira zaradi naravnih katastrof, kapitalizma, industrije, civilizacije in moderne družbe, ki jo uničuje

- zahodno Evropo bo uničil kapitalizem, nebo več sonca, morja in bo zadnji človek umrl, s tem misli, da bo prišel nov družbeni red (socializem)

- pesnikov občutek po katastrofi, propad, smrt cele civilizacije (malo pretirava)

Metafore:

- rdeče morje in zahod sonca (propad Evrope in uničenje)

- krvaveči oblaki (bolečino pesnika)

Slutnja

- razpoloženska pesem

- impresionistična (vtisi pesnika na potovanju, podobe Krasa)

- nekaj ekspresionizma (tesnobno razpoloženje pesnika, pesnik sluti, da Evropa prinaša samo smrt)

Obnova:

- pesem govori o mladem in trpečem človeku, ko misli na dom, ko odhaja v tujino

- ko se pelje z vlakom v Trst razmišlja o domačem Krasu in o tem kako se pelje v boljšo

prihodnost(impresionizem), hkrati pa ima slutnjo, da ta moderna Evropa nebo prinesla nič

dobrega, samo smrt

Pesem št. X

- iz pesniške zbirke »integrali«
- satira (posmehljivka, kritika družbe in političnih razmer v družbi in človeški slabosti)
- konstruktivizem

Obnova:

- želi povedati, kako zelo grozno je če spijemo strup in umremo, tako kot podganam se lahko zgodi tudi ljudem. On je imel lepo mladost, kar naenkrat pridejo težave, vojne, ni več pravičnosti, revščina, določenih ljudi se je treba znebit, ljudi obešajo, ugotavlja, da vrednote človeka niso nič več vredne.
- misli, da je to vpliv časopisov in moderne družbe na ljudi
- primerja umiranje živali in človeka v krivičnem, umazanem in lažnivem svetu brez vrednot
- pesnik pove tudi svoje mnenje, da je nesmisel verjeti v boga, ker kaj pa bi se zgodilo, če bi bil bog na dopustu (s tem poudari ateizem)
- v tej pesmi ni matematičnih in drugih znakov kljub temu da je konstruktivistična

Kons. 5

- satira
- iz pesniške zbirke »integrali«
- konstruktivistična
- pesnik obsoja kapitalistični svet in vrednote in notranja lepota nič nešteje (kapitalizem je človeku ukradel dušo)

Obnova:

- »Gnoj je zlato in zlato je gnoj« za kmeta je gnoj zlato, za človeka, ki ceni duhovne in ne materialne vrednote pa je zlato gnoj
- Oboje = 0
- 0 = oo
- oo = 0 za ene je vrednota, za druge nevrednota ideja
- Kdor nima dušene potrebuje zlata, kdor ima dušo, ne potrebuje gnoja - »duša« sodobnega človeka je zlato (neprava duša; materialne vrednote) kdor ima to dušo, ne potrebuje gnoja (nematerialne vrednote) in kdor ima pravo dušo, ne potrebuje zlata

Vas za bori:

- opisuje v bistvu kraško vas, gre za impresionističen opis narave
- bori so drevesa, ki predstavljajo domačo zemljo in ljudi v vasi, ki se borijo za zemljo proti Italijanom
- bori jih varujejo, so prijatelji, stražarji vasi

Balada

- govori o ptici brinjevki, ki prileti na Kras in jo ustrelil lovec
- lahko si predstavljamo različno : da so Ptice Brinjavke, Slovenci na krasu, ki jih uničujejo Italijani ali pa za lovce iz Italije, ki so lovili ptice iz Krasa

Sfrerično zrcalo

- konstruktivistična
- s to pesmijo pesnik dokončno želel povedati, da je Evropo, ki umira potrebno spremeniti

- jo polepšati, narediti boljše tako moralno in politično
- sferično zrcalo bo pokazalo pravi obraz družbe, ker se bo v tem posebnem ogledalu še bolj videl spačen in pokvarjen obraz civilizacije, v ogledalu se naj pogleda moderen človek (kapitalist), nemški nacionalist, tudi umetniki bi morali pisati drugače, ne pa prodajati starin, svet se mora spremeniti, mora ven iz sužnjev in hlapcev
- zato se pri pesniku pojavi rdeča krizantema, ki pomeni neko spremembo
- tudi umetnik je tisti, ki lahko pomaga pri razvoju novega mišljenja

10. Tone Seliškar

- 1900 – 1969

rodil se je v obrtniško-železničarski družini kot zadnji, sedmi otrok

- šolanje pričel na osnovni šoli na Vrtači
- končal na učiteljski študij v Ljubljani
- kot učitelj služboval na podeželju in v industrijskih krajih, kjer je od blizu spoznal delavsko življenje
- sodeloval v reviji Rdeči pilot 1922
- med 2. sv je deloval v OF in odšel med partizane, kjer je predaval in recitiral svoja dela
- po vojni je bil novinar
- umrl je v Ljubljani

Dela :

Plačilni dan:

- socialni realizem, ekspresionizem, prevladuje socialni realizem
- primer opisno-pripovedne socialne pesmi
- prikazuje delavsko življenje
- si privoščijo zabavo, vendar se izkazuje njihova brezizhodna beda

Pretrgana popisnica:

- popolnoma socialno realistična
- govori o nasprotju med sloji

11. Anton Vodnik

- 1901 – 1965

- pesnik, esejist, umetnostni zgodovinar
- gimnazijo obiskoval v Škofovih zavodih sv. Stanislava
- študiral umetnostno zgodovino v Ljubljani
- služboval kot urednik, predavatelj na Akademiji za glasbo, urednik
- zgodaj navdušen na dekadenco in simbolično književnostjo in slovenskimi ekspresionisti
- poleg poezije je objavljala načelna premišljevanja o umetnosti, se pridružil mladim katoliškim prenoviteljem, ki so zavračali odtujeno cerkveno življenje
- sodeloval z OF (v stanovanju gostil OF in nudil kot skladišče rdeče pomoči)
- v času vojne bil zaprt z Lovrom Kuharjem – Prežihovom Vorancem
- po drugi svetovni vojni je živel odmaknjeno
- objavil je pet izvirnih pesniških zbirk

Dela:

Pomladna pesem:

- zbirka »Skozi vrtove«
- opisuje slovensko pokrajino, kmečki dom in družinsko življenje
- skozi podobe narava upodablja upanje v sproščeno, svobodno in harmonično novo življenje
- s tem prikazuje odpor do II. Svetovne vojne
- Prvine impresionizma
- pesem je Socialni realizem in Ekspresionizem:
- slaba sedanost
- upanje v boljšo družbo, videnje prihodnosti

12. Mile Klopčič

- 1905 -1984
- rojen v Franciji
- sin izseljenega zagorskega rudarja
- po vrnitvi v Domovino, kljub revščini obiskoval realko in učiteljske v Ljubljani
- aktivist komunistične stranke in predaval delavcem
- s pesmimi nastopal na akademijah
- organiziral recitacijski večer s predevanjem S. Kosovela in ekstaze smrti
- med 2. svetovno vojno bil v nemškem ujetništvu
- vključil v partizansko vojsko
- dramaturg slovenskega narodnega gledališča
- po vojni bil urednik, vodja drame SNG in sodelavec slovenske akademije znanosti in umetnosti
- poznan kot prevajalec
- umrl v Ljubljani

Plamteči okovi:

- pesem nastala v zaporu
- subjektivna občutja dvoma, samote, obupa, ponižnosti nadomeščajo solidarnost, bratstvo, ponos, vera v zmago proletariata
- pesnik v imenu trpeče množice in brezpravnih, kliče k spremembi sveta
- ekspresionizem se kaže v : hiperbolah, množični govorec, glagoli intenzivnega gibanja in spreminjanja, napovedi prihodnosti, himnično poveljevanje Dela, Trpljenja, Boja, Upora
- svetlobna simbolika in simbolične konotacije rdeče barve
- uporniški odnos se kaže tudi z razgibanim ritmom, razsekanimi stopničastimi verzi, s paralelizmi, refreni, anaforami, vzkliki, ogovori in medmeti

Deževna pomlad 1933:

- pesniška zbirka preproste pesmi
- govori o vzponu fašizma
- vsebinsko in slogovno bolj umirjena
- izhajajo iz neposrednega opazovanja resničnega delavskega razreda
- pozive k uporabi zamenja objektivizirana izpoved

- zgodbe, opisi, jezik posnema živo govorico
- v bralcu samodejno sprožijo prepoznavanje, vrednotenje, sočutje in željo po spremembi